

Białystok, 16.08.2017r.

Dr hab. n. med. Napoleon Waszkiewicz

Klinika Psychiatrii

Uniwersytet Medyczny w Białymstoku

Recenzja pracy doktorskiej Anny Marii Rybak-Korneluk pt. „Charakterystyki jakościowe i czasowe wspomnień autobiograficznych u osób z zaburzeniami depresyjnymi oraz zespołem uzależnienia od alkoholu”.

Rozprawa doktorska Anny Marii Rybak-Korneluk dotyczy charakterystyki wspomnień autobiograficznych u osób z zaburzeniami depresyjnymi oraz zespołem uzależnienia od alkoholu.

Pamięć autobiograficzna jest częścią pamięci, która dotyczy naszej osobistej przeszłości i zawiera wspomnienia powiązane z tożsamością danej osoby. Jest ona niezbędna do codziennego funkcjonowania jednostki, jej adekwatnego umiejscowienia w czasie, a więc do orientacji bieżącej oraz realizowania celów, w odniesieniu do przeszłości. Do prawdopodobnych miejsc lokujących pamięć autobiograficzną należą: przyśrodkowa i brzusznoboczna kora przedczołowa, środkowa kora skroniowa, tylne części ciała modzelowatego, styk płatów ciemieniowych i skroniowych oraz mózdzek. Zniekształcenia pamięci autobiograficznej stwierdzono w wielu zaburzeniach psychicznych m.in. w

zaburzeniach stresowych pourazowych, autyzmie wczesnodziecięcym, schizofrenii, zaburzeniach nastroju oraz zespole uzależnienia od alkoholu. W tychże zaburzeniach, problemy z pamięcią autobiograficzną przypisuje się zarówno upośledzeniu mechanizmów kodowania, jak i odzyskiwania informacji, a także zaburzeniom balansu w natężeniu pamięci autobiograficznej -zarówno nadmiaru, jak i niedoboru wspomnień. Przykładem zbyt mocno nasilonych, wyrazistych oraz intensywnych emocjonalnie wspomnień jest zaburzenie stresowe pourazowe, z kolei przykładem przywoływania wspomnień zbyt generalnych, które mają bardziej semantyczny charakter i nie osiągają pełnego stopnia szczegółowości, jest depresja. Informacja o zaburzeniach pamięci autobiograficznej w zaburzeniach psychicznych może stanowić wsparcie w procesie diagnozy oraz dostarczać wskazówek odnośnie rokowania. Informacja taka jest również potencjalnym obszarem do interwencji terapeutycznych.

Praca liczy 125 stron, 106 pozycji piśmiennictwa, 11 tabel, 27 rycin, załączniki oraz streszczenie. We wstępie, autorka w bardzo jasny i uporządkowany sposób przedstawiła teorie dotyczące koncepcji wspomnień autobiograficznych. Gdyby autorka szerzej omówiła specyfikę i rodzaje pamięci, a także pokrótce ich zaburzenia, można byłoby lepiej umiejscowić dysfunkcje pamięci autobiograficznej.

„Materiał i metody” mgr Anna Maria Rybak-Korneluk opisała satysfakcjonująco, co pozwala zainteresowanym osobom na posłużenie się tą częścią rozprawy w celu przeprowadzenia podobnych metodologicznie badań. Docenić należy bogactwo zastosowanych metod badawczych oraz prawidłowo dobranych technik psychometrycznych, w postaci testów psychologicznych. Na szczególną pochwałę zasługuje bardzo dobre dobranie technik statystycznych, które

umożliwiły przewidywanie wartości predykcyjnych wspomnień w odniesieniu do poszczególnych grup badanych. Niemniej jednak, pomimo braku różnic demograficznych między grupami, można byłoby bardziej szczegółowo opisać np. wiek poszczególnych grup badanych, czy czas abstynencji w grupie osób uzależnionych od alkoholu. Warto również byłoby opisać pokrótce w sekcji metodologicznej statystyczne metody, które doktorantka użyła w dalszej części pracy.

Autorka zaprezentowała wszystkie otrzymane wyniki bardzo dokładnie, posługując się licznymi zestawieniami tabelarycznymi oraz rycinami, które są samoopisujące, czytelne i jednolite w formie graficznej.

Analizując „Dyskusję” pracy stwierdziłem, że Autorka skonfrontowała uzyskane wyniki z wynikami innych autorów w sposób bardzo dojrzały i szczegółowy, posługując się bogatą, aktualną literaturą. Doktorantka dowiodła, że osoby z grup badanych (z depresją oraz uzależnione od alkoholu) mają trudność z przypominaniem wspomnień opisujących pojedyncze, konkretne wydarzenia. Różnice w rodzaju przywoływanych błędnych odpowiedzi sugerują odrębność mechanizmów zaburzeń pamięci u osób z depresją i uzależnieniem od alkoholu. Wyniki korelacji i analizy wariancji pozwoliły autorce stwierdzić, że uzależnienie zaburza mechanizm tworzenia wspomnień specyficznych w mniejszym stopniu niż zaburzenia nastroju. Ponadto Autorka udowodniła, że osoby z grup badanych (uzależnieni i depresyjni) oceniają swoją przeszłość bardziej pesymistycznie niż z grup kontrolnych, a wzorzec wyników obejmował zmniejszoną liczbę wspomnień pozytywnych u osób z depresją, a zwiększoną negatywnych – u osób z uzależnieniem od alkoholu. Warto nadmienić, że mgr Anna Maria Rybak-Korneluk

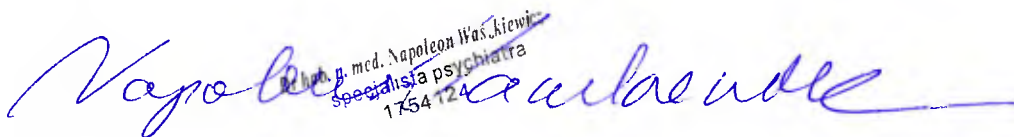

prowadząc dyskusję, wykazała logiczną zgodność otrzymanych przez siebie wyników, konfrontując je z wynikami badań uzyskanych w innych ośrodkach i ujęła powyższe w logiczne i istotne wnioski.

Podsumowując, badania podjęte przez mgr Annę Marię Rybak-Korneluk znajdują pełne uzasadnienie, zostały zaplanowane i przeprowadzone w sposób prawidłowy, a uzyskane wyniki Doktorantka przedyskutowała w sposób bardzo dojrzały. Wyróżnienia wymaga podjęcie się dość skomplikowanej metodologicznie pracy łączącej kilka dobrze dobranych metod statystycznych. Poza tym, Autorka wykazała się szeroką znajomością literatury z zakresu zagadnień dotyczących tematu pracy. Nieliczne uwagi zostały dokonane z obowiązku recenzowania i nie mają kardynalnego wpływu na całościową ocenę rozprawy, tym bardziej, że z pewnością zostaną skorygowane przed publikacją wyników.

Rozprawa doktorska mgr Anny Marii Rybak-Korneluk stanowi oryginalne rozwiązanie problemu naukowego, doktorantka wykazała się wiedzą teoretyczną w dyscyplinie oraz posiada umiejętności samodzielnego prowadzenia badań naukowych; tym samym praca odpowiada warunkom określonym w art. 13 Ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. 2003.65.595. z póź. zm) i spełnia wszystkie wymagania stawiane pracom promocyjnym na stopień doktora nauk o zdrowiu.

W związku z tym, zwracam się z wnioskiem do Wysokiej Rady Wydziału Nauk o Zdrowiu Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego o dopuszczenie mgr Anny Marii Rybak-Korneluk do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Dr hab. n. med. Napoleon Waszkiewicz
specjalista psychiatra
1754 124

